

TÂRGU-MUREȘ, REȘEDIȚA JUDEȚULUI MUREȘ

Municipiul Târgu-Mureș este situat în partea centrală a județului Mureș iar, ca delimitare geografică, se întinde între râul Mureș și dealul Cornești, învecinându-se cu comunele Sângeorgiu de Mureș, Cristești, Livezeni, Sântana de Mureș și Sâncraiu de Mureș. Cea mai rapidă cale de acces spre Târgu-Mureș este cea aeriană, iar cea mai folosită este cea rutieră. Orașul este plasat pe drumul european E60, între Brașov și Cluj. Pe vremuri i se mai spunea și „Orașul grătarelor”, datorită miresmelor ademenitoare ce veneau de pe dealurile din jur. Cei 175.000 de locuitori ai săi, români și maghiari, trăiesc la temperatura Europei Centrale. Și asta nu de azi, de ieri, ci încă de pe vremea când constructorii de palate nu aveau timp să răsufle.

Drumul, de la aeroport până în centrul orașului, durează doar un sfert de oră (12 km). Trecerea peste Poklos, „Pârâul Iadului”, anunță intrarea în „sufletul târgului”. Piața centrală, pe unde trecea cândva albia râului, este străvechiul loc al precupeților dar, în timp, a căpătat stilul arhitectonic al începutului de secol XX. Primul edificiu important este „Catedrala mică”, construită între 1926 și 1936, o copie miniaturală a Catedralei San Pietro din Roma. Biserica a aparținut, până în anul 1948, cultului greco-catolic. Urmează Prefectura, construită în anul 1907 în stil „secession”, cu un hol în maniera Sălii Cavalerilor a Castelului de la Hunedoara. Turnul clădirii, înalt

de 60 metri, e vizibil din orice punct al orașului, spre liniștea turiștilor. Aparținând aceluiași ansamblu, Palatul Culturii a fost construit între anii 1911 și 1913 și se impune prin decorațiile sale: acoperiș din majolica bleu-alb-roz, mozaic monumental, basoreliefuri și fresce. Holul său monumental este realizat în marmură de Carrara și decorat cu oglinzi venețiene. Sala de concerte este înzestrată cu o orgă având 4463 de tuburi.

Sala Oglinzilor, adevărată „perlă” a Palatului, are șase vitralii, care urmau să reprezinte Europa la Expoziția Internațională din 1914 de la San Francisco, dacă n-ar fi izbucnit Primul Război Mondial. Palatul Culturii găzduiește Muzeul de Artă, cu pânze de Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Ștefan Luchian, Munkacs Mihaly, Nicolae Tonitza, Școala de la Baia Mare etc.

Primăria, Prefectura și Palatul Culturii

Următorul obiectiv turistic este Muzeul de Etnografie și Artă Populară - Palatul Toldalagi. Aparține stilului baroc, a fost construit între 1759 și 1772 și, pe lângă exponate, pot fi admirate teracote unicat din porțelan (sec. XVIII-XIX). Cea mai înaltă clădire veche din piața centrală este Palatul Apollo, ridicat de contele Teleki Samuel,

între anii 1821 și 1822. Aici erau organizate baluri, aveau loc reprezentații de teatru, aici ieșeau prima oară în societate tinerele din protipendadă. Peste drum de muzeu se află cea mai veche casă cu etaj din oraș. A fost cea mai frumoasă clădire a orașului la vremea ridicării ei (1554) și a rămas secole de-a rândul „privilegiată” (scutită de dări), aici fiind găzduiți principii și înalți dregători veniți în oraș. În apropiere se află Casa Gorog (actualul Centru Militar), un edificiu neoclasic ce datează din prima parte a secolului XIX. În schimb, Biserica Romano-Catolică aduce în centrul orașului marea stilului baroc.

Catedrala ortodoxă

Construită la mijlocul secolului al XVII-lea, ea se mândrește cu cel mai frumos amvon pictat din țară, sculptat în lemn și aurit. În prezent, Catedrala Ortodoxă este cea mai mare din țară (exceptând Catedrala Mântuirii Neamului, aflată în

construcție), având pereții interiori acoperiți în întregime de fresce.

În acest spațiu, se afla inițial o curiozitate arhitectonică, vestita „fântână cântătoare”, clădită prin anul 1810. Cânta șase ore pe zi, datorită unui mecanism pe bază de tuburi eoliene, care a fost însă distrus în 1836 de o furtună devastatoare. Centrul orașului este protejat de austera cetate medievală situată pe deal, cu cele șapte bastioane ale ei, desăvârșite între anii 1602 și 1652.

Cetatea medievală târgumureșeană

În incinta cetății pentagonale, se află Biserica Reformată, cu un turn principal de 70 de metri și alte patru mai mici, dispuse simetric. Aici aveau loc numeroase întruniri ale Dietei Transilvaniei, precum cea din anul 1571, care a garantat libertatea confesională, într-o vreme când restul Europei era dominat de conflicte religioase. Și tot aici s-a încoronat, în 1704, principele Transilvaniei, Francisc Rakoczi al II-lea. Deși șase secole schimbă multe în viața unei clădiri, fie ea și o biserică reformată, cu toate astea, amprenta stilului gotic târziu, nu a putut fi ștearsă.

Pe colina orașului vechi se află Biblioteca Teleki, edificiu baroc, construit între anii 1799 și

1808, sub îndrumarea personală a contelei Teleki Samuel (cancelarul Transilvaniei). Biblioteca publică este dotată cu încălzire centrală și dispune de un fond de bază de peste 40.000 de volume (printre care multe ediții rare și opere valoroase) din colecția personală a contelui.

În apropiere, se găsește o altă construcție barocă, fostul sediu al Tablei Regești, forul de apel al Transilvaniei iar, la câțiva pași, se află Biserica Unitariană și cea a Ordinului Minorit, închinată Sfântului Anton de Padova.

Municipiul Târgu-Mureș reprezintă dovada vie că palatele și vestigiile știu să conviețuiască cu prezentul. La cea mai înaltă cotă a orașului (488 m) se află Platoul Cornești, loc tradițional de agrement al localnicilor. Restaurantul, construit la începutul secolului trecut, trenulețul cu linie îngustă și amfiteatrul teatrului de vară sunt câteva atracții ale locului.

Grădina Zoologică Târgu-Mureș

Grădina zoologică este a doua ca mărime din țară și singura recunoscută pe plan european, pentru că este amplasată în întregime în mijlocul pădurii.

Biblioteca Teleki nu e singurul așezământ cultural al orașului. În anul 1911 s-a înființat o Filarmonică de Stat, de nivel european. De-a lungul anilor, aici au concertat mari personalități, precum George Enescu, Bela Bartok sau Pablo Casals. La cele două secții ale Teatrului Național (maghiară și română) se montează 10-12 premiere pe stagiune. Aceeași activitate bogată o regăsim și la Teatrul pentru copii și tineret „Ariel”. În Târgu-Mureș funcționează, cu succes, o Universitate de Artă Teatrală. În anumite perioade, orașul se animă.

În luna noiembrie are loc Festivalul internațional al filmului de scurt-metraj, în iunie Zilele Târgumureșene, în noiembrie Târgul de Carte. Câteodată e „obositor” să fii târgumureșean!

Călătorul, ce poposește în oraș, poate alege între elegantele și confortabilele hoteluri din centrul orașului și pensiunile familiale. Un așternut curat și o masă pe cinste sunt la îndemâna oricui. *Continental, Piazza, Grand și Bussiness* sunt cele mai cunoscute hoteluri din oraș.

Târgu-Mureș poate fi și punctul de plecare pentru expediții de o zi, către locuri care merită tot efortul. Iată câteva propuneri. La 5 km, spre Reghin, se află Băile Sărute Sângeorgiu de Mureș, care au cel mai bogat conținut de iod din Europa. Calitatea de excepție a apei termale, a apei minerale și a nămolului este foarte apreciată de către cei care sosesc aici, pentru odihnă sau tratament. La 7 km, pe șoseaua ce duce spre Brașov, Complexul Vațman (hotel și restaurant) oferă peisajul potrivit pentru o escapadă romantică în mijlocul naturii. Alte zone care merită a fi vizitate sunt: Zau de Câmpie (40 km) cu rezervația bujorilor de stepă-

unică în România; Sovata (54 km) cu Lacul Ursu, cel mai mare lac heliotermic din Europa; Tăurile Aluniș, Verde, Negru, Roșu, Mierlei și Șerpilor. Cetatea Sighișoara (50 km), singura cetate medievală locuită din estul Europei, o adevărată bijuterie arhitectonică, cu ziduri groase și 9 bastioane impunătoare; Defileul Mureșului, cu o lungime de 40 km, pe parcursul căruia sunt risipite numeroase microstațiuni climaterice și pensiuni tărănești, din rețeaua de agroturism.

Un alt punct important de vizitat, aflat la 30 de km de Târgu Mureș, se află „orașul viilor” - Reghin – un loc încărcat de istorie, atestat documentar încă din anul 1228.

Bucurați-vă, așadar, de cadrul natural deosebit al județului Mureș, de obiectivele sale încărcate de istorie, de oamenii minunați, care așteaptă să vă conducă pe acest drum al trecutului către prezent!

prof. Gabriel-Cornel GROZAV,
Inspector Școlar General Adjunct

prof. dr. Antoniu-Ioan BERAR,
Inspector școlar pentru istorie și socio-umane